

Nyaralás Óbudán

Megfogta poharát, mélyen beléjenézett és így szólt barátom: orvosom alattomosan előlopakodó kedélybetegség ellen utazást írt elő. »Vigy el hajó, röpíts vitorla...« Óbudára utaztam.

REGGEL. A villamos sívó zenéje, ahogy először súrolja a kelő nap fényében a síneket, a fővárosban a kakasszót helyettesíti. Zajára hanyatthomlok a budai hegyekbe menekülnek a pontatlan és kóbor kísértetek. Mintha egy időgépen szállnék vissza mult időkbe. Bécsi-út, Lajos-utca nyári reggel, tündöklő tetők a napfényben, halkán, zsongón, áradón készülődő meleg. Itt Krúdy Gyula lakóháza, szemben a Korona-kávéház, itt megállok s reggelire találok. Frissen csillan a sugár a pohár vizén, bölcsen és nyugodtan kezdek álmodni én...

DÉLELŐTT. Ezekben az álomszerű kis utcákban, melyekben megállt az idő és él a mult, ahol a mulandóság állandóságra cserélődött, magadat újra megleled. Úgye mennyire itthon vagy már; szinte tegeződöl a tárgyakkal. A Szép kalandja nemcsak a távolban van, térben és időben.

Íme, itt közeledbe jött a távolság, éled páthosát, romantikáját, bár időnként behallik a »modern«, kufár negyed zsibongó utcáinak zaja... Olyanok vagytok kicsiny utcák, kis házai a nagy városnak, mint ártatlan leánykák, emberlétünk eleven anakronizmusai: anyjuk összes bűneit rajtuk akarja erénnyé változtatni...

Lopakodsz a házsorok között, a falak mentén, eresz alján. Kiszüremlik a szobákból lakóik életének intimitása. Óh ez a menekülés a családba. A lét szörnyű harcából és ijesztéséből az örök folytatáshoz menekvő férfi aziluma. Kicsiny fészkek, hol egyetlen kép a falon az egykori mátkapár képe, fehér uszályal, menyasszonyi mirtuszkoszorúval, vőlegényi tűhegyre pedrett bajusszal. Itt nem volt komplikáció, csak boldog banalitás; nincs névtelen szomorúság, alaktalan fájdalom, benső révület és rémület. Egyszerű biztonság, teljes bizonyosság volt itt, amit tanít a falonsárgult fotográfia: mint gyilkos gyilkolni, úgy indulj házassodni, — ellenállhatatlan kényszerből...

DÉL. Menekülj a meleg és melankóliád elől, mindkettő egyaránt fojtogat, ragyogó fiatalságú barátodhoz, aki itt álmodik, olvas, ír, vár és mereng, de csak ilyenkor kel föl. Nincs aki untassa, napközben csak kutyájával beszélget, puli a jámbor. Nem rossz a csere. Mennyivel hüségesebb, mint némely ragaszkodó rossz ember, álbarát... Barátodnál vett szállást e városrész lelke, talán tartogat valamit számodra is álmaiból...

Ebéded is jóízú, egyszerű s utána alvásba rejtőzöl a démon du midi elől. Más démon itt úgy sincs. S most a Te démonod is nyugtod hágy.

Ne is kelj föl előbb, semmint az alkony pírja ablakod üvegén nem ébreszt és szelíd, édes naplemente nem engesztel a tikkasztó, szikrázó délért. Ilyenkor sétálj föl a Hármashatár-hegy felé az Újlaki-templom mellett s nézd, hogy hajol nyugovóra a nap a temető fele. Hogy vérzik és merül, miként az emberek...

ESTE. Harangszó szól, harangszó száll. Ez a nap esti imája. Harang, gyermekkorom mélységeiből fölverő, mit is idéz szava? Hajnali harangszó: a rét fehér virágait, kis erdei templomot, a patak rívását, fény és árny játékát, valami álomban vagy soha nem látott távoli tájat.

Déli harang: párolgó levest, meglegedett arcokat, rokoni melegséget, baráti derűt, vakító fehér asztalkendőt és jó öreg mosolyt. Esti harang: kis diákszobádba leszálló alkonyt, gyermekmeséket, amiket már elfelejtettél, az égről szikrázó csillagokat, mik álmodtanácsolnak. Vasárnapi harang: imára hívsz, benned az ünnep fénye, békéje, mintha tűzzel s Szentlélekkel menny s föld tele volna... A lélek és idegek közti átmenet egész titokzatos, rejtelmes varázsa benne cseng ígézetekben, mely mondhatatlan nyugalommal, Isten békéjével takarja be lelkemet. S végül lélekharang: mondd, álom vagy ébredés a halál, emlékeztess, hogy pár év vagy csak pár nap s mily gyorsan követem azokat, akik már elmentek. Ígérj harang, jóéjszakát, örök békét és megnyugvást. Nyugalmat...

Isten másik óbudai háza felől csend száll. Onnan az öreg plébánia mellől, amely olyan szép e békés estéken, amikor már készül a holdfény ezüstös misztikumának fátylát öltetni, melynek meredek, öreg giblijéről — egyszer kilested — hogyan zuhan le az éjbe télen a hó, míg benn — in angello, cum libello — öreg könyv fölé hajlik egy ezüstös fő. Rácsos ablakán kiszökken a lámpa szőke fénye s cella continua dulcescit... Benned is tovább ízlik e szavak édessége...

ÉJJEL. Estebédhez jó a Kéhli bora, kedves óbudai spíszek és korhelyek között. Egy borital, nagy körültekintéssel választva, nem kis bölcsesség és jól szolgálva, nagy szívesség. Hozzá azt harapod, amit éppen hoztál. De ezt is bölcsen és előrelátással, mert nem mindegy, miből eszed össze holnapi hangulatodat. Tíz óra után márcsak az éj egy-két elrajzolt alakja — távoli pesti jövevényeké — lépteit visszhangozzák az alvó utcák. Ébren csak Szent Flórián őrködik — jó bakter, a harokk-kor óta szolgál — szobra mintha mondaná: tűzre, vízre vigyázzatok, hogy meg ne égjen házatok...

... Hát így nyaralok barátom Óbudán.